

DE

Nijdamstra

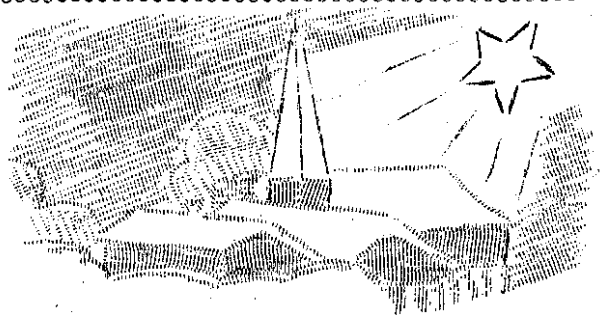
TYNGE

MAANDELAD
VOOR DE GESLACHTEN NIJDAM, NIEUWDAM,
VLEER EN WYNIA.

ORGAAN VAN DE NIJDAMSTRA-STICHTING.

Redactie: "Op Honk", Hardegarijp, tel. 05110 - 435. - Administratie: 2e Beukenlaan 6, Apeldoorn.

WAARDOOR GEDREVEN ?

De kunstenaar wordt gedreven, zijn ziel moet iets scheppen, zijn handen zijn reeds bezig.

Ik denk hierbij aan de beeldendekunst, aan de schilderkunst, aan literatuur en muziek etc.

Als we op een vrije middag eens naar het "Kunstcentrum" in onze goede stad gaan, dan worden we getroffen door de prachtige beelden in vorm en lijn van de Friese beeldhouwer Pier Pander. En we zien in de geest de kunstenaar werkzaam, gedreven door een hartstocht om te scheppen wat in zijn ziel leeft.

Onze schilders, ze grepen naar palet en penseel, omdat ze er naar toe werden gedreven.

Zo zou ik kunnen doorgaan te wijzen op componisten, die gedreven werden te vertolken wat er in hun ziel omgaat. Voorts denk ik aan de bacteriën onderzoekers, die de ziekte verwekkende bacteriën opsporen en hiermede een onschatbare dienst bewijzen aan de mensheid; aan Prof. Piccard, die duizenden meters onder de zeespiegel afdaalt, gedreven, hartstochtelijk gedreven door de zucht de onbekende wereld daar beneden te leren kennen.

Hiervoor zijn beweegredenen, onze motieven, dat wij elk jaar weer Kerstfeest vieren.

Dit is toch niet het feest voor kunstenaars en voor onderzoekers alleen, neen, het is het feest waaraan wij allen behoefte hebben.

Onze ziel hunkert er naar, wij worden er naar toe gedreven. Ons leven is geen plezierreisje, laat ons niet schuilevinkje spelen, het is een pelgrimstocht.

Het oude, bijna niet meer gezongen lied: "Waarheen pelgrim, waarheen gaat gij" is nog steeds werkelijkheid.

Moeten wij het echter stellen met menselijke onderzinkingen of wetenschappelijke onderzoekingen ?

Gelukkig niet !!

Onze ziel hunkert naar zekerheid.

God heeft tot de mens gesproken, spreekt in het Kerstevangelie: Deze is mijn geliefde zoon, in welke Ik mijn welbehagen heb, hoort hem.

Zo zijn we gekomen te Bethlehem en samen lezen we Lucas 2. En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude; En zij baarde haren eerstgeboren Zoon, en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe.

Nu gaan we gauw verder lezen, de spanning van onze ziel wordt groot.

En de engel sprak: Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk dat U heden geboren is, de Zaligmaker, welke is Christus de Here.

Dit is de werkelijkheid. Naar deze woorden hunkerde onze ziel, naar dit gebeuren werden we gedreven.

Dit zijn de motieven, waarom we ook dit jaar Kerstfeest vieren.

Wat deed uit 's Hemels zalen
O, Heer der heerlijkheên!
Op aard' U nederdalen ?
Uw grote liefd' alleen,
Uw eindeloos erbarmen
Met onze grote nood,
Dat als met zeeg'nend armen
En reddend ons omsloot.

De voorzitter.

oooooooooooo

DE WYNIA'S

DOOR H. L. KRUIJVEL

GENERATIE VI

VI.5. GERRIT FOEKES, zoon van Foeke Sytzes Nijdam (V.17) en van Ymck Romkes Wynia.
gedoopt te Oosterend 7 Maart 1734, jong overl., want het volgende kind draagt dezelfde naam.

VI.6. GERRIT FOEKES, zoon van Foeke Sytzes Nijdam (V.17) en van Ymck Romkes Wynia.
gedoopt te Poppingawier 13 Mei 1736, huisman te Poppingawier 1773 - 1786, huwde vermoedelijk met AKKE DIRKS, leefde als weduwe nog in 1815-1817.

12 Febr. 1776 koopt Gerrit Foekes, huisman te Poppingawier een halve stemdragende zathe "tot heden in hure by de koper en zyn broeder Sybren Foekes". (Rauwerderhem procl. boek P.6., fol. 210).
4 Oct. 1786 Gerrit Foekes, huisman (als boven), koper van land onder Idsega (Wymbr. deel, procl. boek R.3).
28 Mei 1788 wordt verkocht een halve huizinge onder Poppingawier, waarvan Gerrit Foekes de wederhelft bezit, terwijl de gehele huizinge in huur wordt gebruikt door Johannes Foekes en Grietje Claeses.

Uit dit huwelijk slechts één zoon bekend:
32. Foeke Gerrits Wynia.

VI.7. SYBREN FOEKES WYNIA, zoon van Foeke Sytzes Nijdam (V.17) en Ymck Romkes Wynia.
gedoopt te Poppingawier 12 Oct. 1738, huisman onder Itens, overl. ald. 24 Oct. 1813, huwde te Itens 19 April 1771 AKKE RUURDS WYNIA, (VII.45), gedoopt te Woudsend 20 Mei 1751, overl. te Welsrijp 29 Aug. 1825, dochter van Ruurd Tjeerds en van Geiske Wieggers, zie onder VI.4 en VI.11.

In haar overlijdensacte komt Akke Ruurds voluit voor met de geslachtsnaam "Wynia", indie van haar dochter Foekje wordt zij als moeder vermeld met de naam "de Haan". Daar haar overlijdensacte de namen van haar ouders vermeld en de plaats van geboorte met de ouderdom, kon haar doopacte worden teruggevonden, zodat haar plaats in de genealogie Nijdam-Wynia onbetwifelbaar vaststaat.

27 Juni 1775 kopen Sytze Foekes en Sybren Foekes, huislieden te Oosthem en te Itens, vast goed onder Heeg (zie bij Sytze Foekes VI.4)

3 Maart 1781 kopen Romke Foekes huisman te Offingawier en Sybren Foekes huisman te Itens vast goed onder Idsega (zie bij Romke Foekes VI.3).

Uit het huwelijk van Sybren Foekes Wynia en Akke Ruurds Wynia volgen 9 kinderen:

33. Ymkje Sybrens Wynia.
34. Ruurdje Sybrens Wynia.
35. Foeke Sybrens Wynia.
36. Geiske Sybrens Wynia.
37. Foekje Sybrens Wynia.
38. Wyger Sybrens Wynia.
39. Tryntje Sybrens Wynia.
40. Foekje Sybrens Wynia.
41. Ymkje Sybrens Wynia.

VI.8. W I E G E R F O E K E S

VI.9. A N T J E F O E K E S zie aantekeningen Heer Vleer.

vermoedelijk

VI.10. J O H A N N E S F O E K E S , huwde G R I E T J E C L A S E S .

Hij wordt 28 Mei 1788 vermeld, met zijn vrouw, als huurder van een huizinge, die voor de helft in eigendom toebehoorde aan Gerrit Foekes (VI.6), zijn broeder ?

Over nakomelingschap is niets bekend.

VI.11. G E I S K E W I E G E R S (W y g e r s) , dr. van Wyger Sytzes Nijdam (V.18) en van Wytske Romkes Wynia.

huwde eerst circa 1745 R U U R D T J E E R D S , overl. 1753/54 (voor de geboorte van zijn jongste kind).

Zij hertrouwde te Oosthem 7 Dec. 1755 haar volle neef (zowel van vaders- als moederszijde) S Y T Z E F O E K E S W Y N I A (VI.4), zoon van Foeke Sytzes Nijdam en van Ymok Romkes Wynia.

De lidmatenlijst van Woudsend vermeldt "Ruurd Tjeerds op belijdenis"; Geiske Wygers, vertrokken met attestatie naar Oudega".

Uit het eerste huwelijk volgen 5 kinderen, waarvan er drie jong stierven, 2 dochters later de naam "Wynia" aannamen, en één hunner in haar overlijdensacte bovendien voluit genoemd wordt met de namen van ouders.

Uit het tweede huwelijk 6 kinderen, zie onder VI.4, en VII 25-31).

42. Wytske Ruurds.
43. Wytske Ruurds Wynia.
44. Akke Ruurds .
45. Akke Ruurds Wynia.
46. Ruurdje Ruurds.

VI.12. R O M K E W I E G E R S (W y g e r s) zn. van Wiegert Sytzes Nijdam (V.18) en van Wytske Romkes Wynia.

gedoopt te Oosterend 16 Sept. 1725.

VI.13. S Y T Z E W I E G E R S (W y g e r s) , zn. van Wyger Sytzes Nijdam (V.18) en Wytske Romkes Wynia.

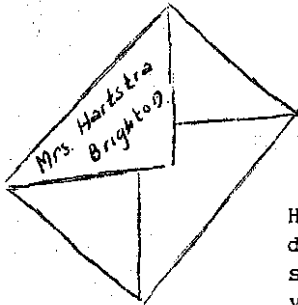
gedoopt te Oosterend 25 Jan. 1728, overl. te Oosterlittens 27 Sept. 1808, huwde te Ysbrechtum 29 Juni 1755 G R I E T J E S C H E L T U S van Tjalhuizum. Nakomelingschap nog niet aangetroffen.

VI.14. " D O C H T E R " van Wyger Sytzes Nijdam (V.18) en van Wytse Romkes Wynia.

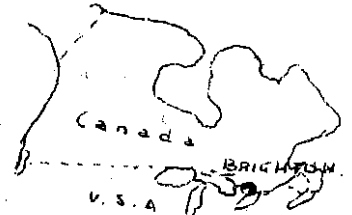
gedoopt te Oosterend 1 Januari 1730. (In de doopacte wordt haar naam niet genoemd, doch vaststaat dat zij niet identiek kan zijn met de onder VI.11 genoemde Geiske, die reeds omstreeks 1745 getrouwd moet zijn, toen deze dochter, indien zij in leven is gebleven eerst circa 15 jaren oud zal zijn geweest.

(wordt vervolgd).

oo

BRIEF UIT CANADA

Het is al weer lang geleden dat ik mijn laatste brief schreef. Er is hier weer veel gebeurd in die tijd.

Mijn eerste belevenis in een Canadees ziekenhuis heb ik gehad in April j.l., waar me vershillende dingen opvielen. Het eerste was wel de vele nationaliteiten. Ik lag op een kamer met een Canadese en een Engelse vrouw. Onze interne dokter was een Duitser en de hulpverpleegster was een Schotse. Mijn dokter was van afkomst een Amsterdammor en een werkvrouw was een negerin !

Dan was het er regel dat alle kamerdeuren altijd wijd open stonden. Alleen 's morgens met wassen en bedopmaken kwamen de deuren dicht. Met twee gordijnen dicht te trekken kon men vier afgeschoten kamertjes maken. Er was ook een Hollands oorlogsbruidje. Zij kwam de eerste morgen bij me en beloofde die middag na de operatie terug te komen om me wat op te monteren. Maar ik kwam pas na twintig uur weer "bij" en de volgende morgen ging ze naar huis. Dus dat was mis.

De verpleegsters hier waren van top tot teen in het wit. De hulpverpleegsters droegen grijze jurken, verder alles wit. Het kookpersoneel was in 't blauw met wit schort, de etenbrengers in het bruin met wit schort en de werksters een groene jurk met een groen schort. Eén verpleegster was er tijdelijk van een ander ziekenhuis. Zij droeg een rose jurk en verder in het wit. Allen gebruikten nagellak (meest kleurloos) en lipstick. Iedereen rookte, zowel de verpleegsters als de patienten ! Toch was de verzorging er zeer goed.

De zomer was na een paar maanden droogte en kleine hittegolf, nat en te koud. Onze bonencogst is mislukt maar de komkommers en tomaten waren zeer goed totdat één enkele nachtvorst in het laatst van September er een eind aan maakte. 15 September was een zeer slechte dag voor ons. Toen brandde onze "barn" (schuur en stal) tot de grond toe af.

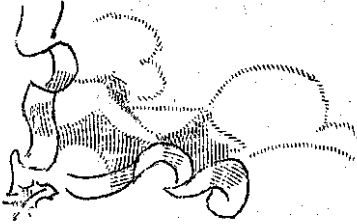
Twintig ton hooi, 1500 pak stroo, 320 mud haver en gerst, 2 zeugen, 15 biggen, de zaaimachine en veel klein gereedschap verbrandde er in. Ik kon nog juist 2 paarden en 2 varkens er uit krijgen en toen moest ik er ook uit. De hele buurt kwam ons avonds opzoeken en wel 30 man beloofden ons te zullen helpen met opbouwen, waar we nu al druk mee bezig zijn. Deze week gaan we een bee houden. Dan komt elk die kan helpen. We hopen de boel voor de winter weer onder dak te hebben. De verzekering was zeer soepel. Denk maar eens goed na, zei de agent, je moet er nu uithalen wat je kunt ! Zelfs de stalbezem werd opgeschreven en uitbetaald. Als hier een huis afbrandt dan geven de mensen gewoonlijk zoveel dat je er eerst weer mee beginnen kunt.

Er komen hier steeds meer Hollandse families en hiermee ook Hollandse kerken. Doch die beginnen zich alweer te splitsen. In de winkels worden steeds meer Hollandse artikelen verkocht. Aanvankelijk stond op de verpakkingen alles in het Frans en Engels, maar nu ook in het Nederlands, Duits, Pools en Italiaans. De radio roept sommige berichten en reclames ook al in het Nederlands om.

We hebben hier ook nog een beetje storm gehad, die in Toronto zulke brokken heeft gemaakt. Vele bomen en telefoonpalen waren hier omgewaaid, een paar schuren beschadigd en in drie dagen geen electriciteit of telefoon. Bij ons waren alleen 500 tomaten kisten omgewaaid.

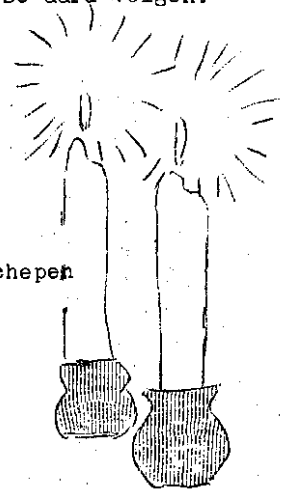
31 October is hier een avond voor de jeugd, dan is het Holloweën. Wat dat betekent weet ik niet. Je hebt optochten en belletrikken en de kinderen dragen lampions van uitgeholde meloenen in felle oranjeleuren. Zij zingen aan de deuren en vragen om appels en koekjes. Later op de avond komen de grotere jongens en meisjes los en dan is er geen ding veilig meer buiten de deur. Ik heb een auto gezien die van boven tot beneden met zeep besmeurd was. De eigenaar had niet aan de deur gegeven.....

de kerstpuzzle

Voor de eerste maal plaatsen we in dit December-nummer van de Nijdamstra Tyngge een puzzle. Wanneer de belangstelling hiervoor groot genoeg is, zullen meerdere puzzles van diverse aard volgen.

We beginnen met een INVULRAADSEL, waarvan op de vierde en zevende rij te lezen van boven naar

o o o X o o X o o o o	net wachthouwen (11)
o o o X o o X o o	olienoot (9)
o o o X o o X o o	verdikken (9)
o o o X o o X o o o o o o	register voor klassificatie van alle zeeschepen
o o o X o o X o o	geleider (9)
o o o X o o X o o	najaden (9)
o o o X o o X o o o o o	leer van het klimaat (12)
o o o X o o X o	grondstof voor glasfabricage (8)
c o o X o o X o o o o	coaster (11)
o o o X o o X o o o o	gebruikt voor 't vastleggen van schepen (11)
o o o X o o X o	ontbolsteren (8)
o o o X o o X o o o	witachtige draden vanuit ruggemerg (10)
o o o X o o X o o o o	muziekensemble (11)
o o o X o o X o o o o o o	pletmachine om glinsterend te maken (12)
o o o X o o X o o o	moezelwijnteelt (10)
c o o X o o X o o o	dezelfde tijd aanwijzen (10)
o o o X o o X o o	inschrijven (9)
o o o X o o X	in bloei staan (7)
o o o X o o X o	vrouwelijke bediende (8)

oo

M E D E D E L I N G .

Zeer toevallig werd gelijk met ons artikel over "Klein-Fenwierstra" in de Tyngge door de heer H. de Haan in het Fries Landbouwblad over deze boerderij geschreven. Beide publicaties vonden geheel onafhankelijk van elkaar plaats en van overname is geen sprake geweest. (red.)

oo

vervolg BRIEF UIT CANADA.

Hij had het beter wel kunnen doen. In de winkel is alles al weer voor Kerstmis ingericht en de Christmaskoeken zijn al gebakken, want die moeten twee maanden oud zijn om goed te smaken. Zo'n koek, meest fruit, weegt soms wel 5 pond en kost wel 5 dollar. Ook als je het zelf bakt

K.Hartstra- Jansma.

beneden twee zeer bekende zinsneden voorkomen, welke U vrij regelmatig onder ogen krijgt.

De cijfers achter de omschrijving tussen ( ) vermeld geven het aantal letters van het te vinden woord aan.

Als EERSTE PRIJS wordt uitgelooft de jubileumuitgave van Anthony van Kampen: "JUNGLE" (Trilogie van de complete boeken "Jungle Pimpernel", "Het laatste bivak" en "De verloren vallei", geïllustreerd met vele merkwaardige opnamen van Dr. Jan Victor de Bruyn

Als TWEDE PRIJS een boek van W.H.van Eemlandt: getiteld: "WEER VERDWIJNT EEN ATOOMGELEERDE".

Oplossingen vóór 15 FEBRUARI 1955 in gesloten enveloppe te richten aan: C.van der Schoot Azn., Leeuwarderweg 63 te Sneek. Vermeldt steeds bij Uw inzending Uw privé-adres. De uiterste datum is zodanig gesteld, dat zij van overzee ook mee kunnen dingen.

oooooooooooooooooooo

HET GROOTSTE GENEALOGISCHE ARCHIEF TER WERELD

EEN BRIEF UIT SALT LAKE CITY.

Onze secretaresse ontving een schrijven van de heer **S t e p h e n A s m u s**, chairman of "THE HOLLANDERS GENEALOGICAL COMMITTEE", 80, North Mainstreet, Salt Lake City, Utah, U.S.A. De heer Asmus verzócht daarin om ook "de Nijdamstra Tyngje" te mogen ontvangen voor het Genealogische archief. Over deze vraag zal het bestuur zich nog nader beraden.

De heer Asmus gaf bij dit schrijven enige inlichtingen over de activiteit van dit unieke genealogische centrum. Voerop moeten we nog even stellen dat dit genealogische archief ten nauwste verbonden is met de bekende Mormonen-godsdienst, die ook in Salt Lake City haar centrum heeft en waardoor ook deze genealogische activiteit is te verklaren.

In het kort komt de genealogische belangstelling van de Mormonen hier op neer: Spoor zoveel mogelijk voorouders op, waarop zij ingeschreven worden in de registers der gemeenschap van gelovigen, daar zij met het lid van de tegenwoordige generatie, die Mormonen is, mede opgenomen worden in deze geloofsgemeenschap.

Niettemin is deze geweldige genealogische organisatie er niet alleen voor de Mormonen en vandaar ook dat wij hier een woord aan wijden. Deze genealogische bibliotheek en archief worden door de omvang van wereldbetekenis. Ook dóór het feit, dat, bij een nieuwe oorlog in Europa en vernietiging van de archivalia hier, Salt Lake City ons later de gegevens weer kan leveren, is van grote betekenis.

Eerst willen we hier een schrijven van The Hollanders Genealogical Committee publiceren:

THE HOLLANDERS GENEALOGICAL COMMITTEE.

Nederlanders die geemigreerd zijn, of nakomelingen van zulke Nederlanders, hebben vaak het verlangen te weten te komen wie hun voorouders geweest zijn, waar en hoe deze geleefd hebben en hoe de geslachten zich in de loop der jaren, vaak eeuwen hebben uitgebreid.

Niet iedereen in het buitenland weet echter hoe te handelen teneinde de gewenste inlichtingen te verkrijgen. Bovendien bleek vaak, dat persoonlijk onderzoek niet de gewenste resultaten opleverde. Teneinde in staat te zijn de Nederlanders in het buitenland of nakomelingen van geemigreerde Nederlanders, doeltreffend te helpen bij het verkrijgen

In een serie artikelen willen we een overzicht geven van het archiefwezen in binnen- en buitenland. Alvorens over te gaan tot bespreking van de hier in Nederland aanwezige archieven, voelen we ons gedwongen eerst aandacht te besteden aan het grootste genealogische archief op onze planeet in SALT LAKE CITY. U.S.A.

van de benodigde gegevens, werd destijds een genealogisch comité opgericht met het doel dit onderzoek centraal te doen geschieden, waardoor meer eenheid werd verkregen in het doen van genealogische nasporingen. Dit comité nam als naam aan "The Hollanders Genealogical Committee". Als hoofdzetel werd gekozen Salt Lake City, Utah, U.S.A., daar te Salt Lake City één der grootste genealogische bibliotheken ter wereld is gevestigd, welke bibliotheek behoort tot de in Salt Lake City gevestigde "Genealogical Society".

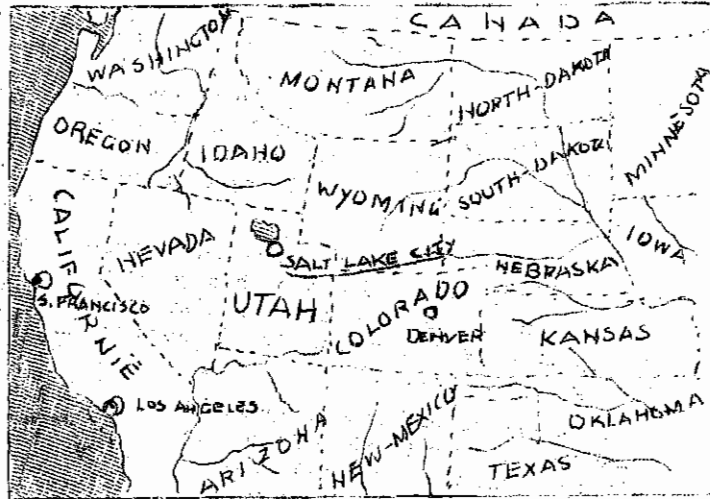
Dit Nederlandse comité is een niet-commerciële instelling, bestaande uit een dagelijks bestuur en gewone medewerkers, het bezit geen leden of donateurs en verleent alle hulp belangloos met dien verstande, dat door het comité gemaakte kosten in verband met genealogische naspeuringen, door de opdrachtgevers moeten worden vergoed, terwijl vrijwillige giften steeds in dank worden aangenomen.

Gedurende de tweede wereldoorlog werd de behoefte gevoeld genealogische records op een veilige plaats ter wereld op te bergen. De "Genealogical Society" te Salt Lake City nam daartoe een groots opgezet microfilmobject ter hand. Dank zij dit project zijn thans alle doop- trouw- en begraafboeken aanwezig in de elf rijksarchieven in Nederland, door de "Genealogical Society" gemicrofilmd en deze microfilms zijn veilig opgeborgen in de genealogische bibliotheek te Salt Lake City.

Behoudens zeer hoge uitzonderingen wordt door "The Hollanders Genealogical Committee" geen hulp verleend bij het doen van onderzoek in de genealogische bibliotheek te Salt Lake City, daar het publiek dit zonder kosten zelf kan doen in de leeszaal van de bibliotheek. Daar echter de gegevens van de burgerlijke stand, globaal genomen vanaf 1811 tot heden, moeten worden verkregen door middel van correspondentie met de Ambtenaren van de Burgerlijke Stand in Nederland, verleent "The Hollanders Genealogical Committee" hierbij zijn hulp.

Alle verkregen namen worden daarna op zogenaamde

familielijsten in familieverband opgeschreven en deze lijsten worden alfabetisch geplaatst in het Archief van de "Genealogical Society". De belangstelling van "The Hollanders Genealogical Committee" gaat echter niet alleen uit naar de registers in Nederland, doch ook naar alle registers van Nederlanders en/of hun nakomelingen van over de gehele wereld, waarheen ook maar Nederlanders zijn getrokken in de loop der tijden. De bedoeling hierbij is, om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van alle Nederlandse of hieraan verwante families in Nederland en het buitenland, vanaf de vroegste tijden tot op heden bijgewerkt. Dit alles wordt gedaan teneinde zo mogelijk de registers van Nederlanders in Nederland en die van hun eventuele nakomelingen in het buitenland, te behoeden voor vernietiging, zoals dit in enkele plaatsen gedurende de tweede wereldoorlog heeft plaats gevonden.

MICROFILMS VAN DE GENEALOGICAL SOCIETY TE SALT LAKE CITY OP 1 APRIL 1954.

1. Zweden	16.410	rollen a 100 voet
2. Denemarken	12.900	" "
3. Finland	12.200	" "
4. Groot-Brittanie en Ierland	10.838	" "
5. Nederland	10.490	" "
6. Duitsland	5.910	" "
7. Noorwegen	3.365	" "
8. Mexico	975	" "
9. Zwitserland	850	" "
10. IJsland	763	" "
11. Canada	108	" "
12. Frankrijk	102	" "
13. Italië	71	" "
14. overige landen	279	" "
Totaal aantal films van alle landen, uitgezonderd U.S.A.	75.676	" "
15. U.S.A.	24.848	" "
Totaal aantal films	100.524	" "

N e d e r l a n d :

10.490 rollen microfilm à 100 voet is 1.049.000 voet microfilm à 12 pagina's per voet, maakt een totaal van 12.588.000 pagina's die gemicrofilmd zijn.

Gewone boeken van alle landen, aanwezig in de bibliotheek van de Genealogical Society te Salt Lake City : ongeveer 55.000. Deze zijn niet gemicrofilmd.

Ieder die meer wil weten omtrent het bovenstaande, kan zich wenden tot "The Hollanders Genealogical Committee", 80 North Mainstreet, Salt Lake City.

Het dagelijks bestuur:

- Stephen Asmus, chairman
- Gerrit W. Zweers, 1st counselor
- Dirk Rijnsburger, 2nd counselor
- Wilhelmina M. Flink, secretary
- Catharina H. Roth, assistant secreta

ONZE SYMPATHIE.

We mogen dankbaar zijn voor het werk dat daar in Salt Lake City gedaan wordt. Al was het wel eens lastig in de dager dat de archivalia gemicrofilmd werd in Den Haag en daardoor niet op de archieven te raadplegen; wij hebben het er voor over gehad !

Het feit dat er ook een microfilm bewaard wordt in het Rijksarchief in Den Haag maakt dat door dit initiatief uit Salt Lake City de Nederlandse archieven in een nieuwe oorlog niet meer verloren kunnen gaan.

Waar deze instantie in de toekomst toe kan leiden valt niet te overzien. Een registratie van alle Amerikanen en Europeanen van de laatste 300 jaar lijkt mogelijk te zijn.

Wij wensen de bestuurders van "The Hollanders Genealogical Committee" en de beheerders van de "Genealogical Society" veel succes toe met hun arbeid en wij doen hun dan ook hierbij onze sympathie en waardering toekomen.

Vraagt dus de vorige geslachten, en tekent op wat hunne Vaders verzameld hebben, want zelf zijn wij eerst van gisteren en weten niets.

Job. 8 : 8 - 9 .

Het bestuur van Nijdamstra.

enige opmerkingen over "de boerenaard van ons geslacht"

DOOR H. NIJDAM LZN.

Nadat ik op de familie-reunie te Bergen N.H. het genoegen had de lezing van neef W.Tsj.Vleer te beluisteren - waarbij tengevolge van de andere meer stoffelijke activiteit in de zaal, wel het een en ander verloren ging - was het prettig in het laatste nummer van de Tyngge het geheel nog eens te kunnen lezen.

Bij lezing werd de indruk van het gehoorde bevestigd, dat, met alle waardering voor het gedegen stuk werk, dat neef Vleer leverde, er hier en daar toch nog wel enige vragen rijzen. Mag ik deze nu in de Tyngge ter sprake brengen?

Daar is in de eerste plaats het opschrift: "De boerenaard van ons geslacht". Ik heb er het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal eens op nageslagen, doch daar komt het woord "boerenaard" niet in voor. Ga ik het nu in zijn samenstelling ontleden, dan vinden we bij het woord "boer", diverse betekenissen, waarvan ik de, in dit kader voornaamste, kort weergeef, n.l.

1. landbouwer, veehouder
2. bewoner van het platteland

en U ziet terstond, dat het eerste veel beperkter is, dan het tweede. Vervolg ik met het woord "naard", dan vinden we de betekenis "wezen, natuur, natuurlijke eigenschappen". Omdat neef Vleer "naast onze boeren ook de landarbeiders" onder het begrip "boeren" betreft, zullen we dus de tweede betekenis van "boer" moeten nemen en verstaan we onder "boerenaard": de natuurlijke eigenschappen van de bewoner van het platteland.

Zijn deze nu in bijzondere mate inhaerent aan ons geslacht? Neef Vleer poneert in zijn titel: ja. Ik meen: neen.

Ik kan deze ontkenning van twee oogpunten uit verdedigen, namelijk vanuit het heden en vanuit het verleden.

Ontken ik het bestaan van de boerenaard van ons geslacht vanuit het heden, dan constateer ik ten eerste, dat er onder de thans levende Nijdam's, Nieuwdam's, Vleer's en Wynia's een groot aantal personen voorkomen, die niets, maar dan ook geheel niets van de natuurlijke eigenschappen van een bewoner van het platteland in zich hebben.

Dat ligt toch voor de hand. Zelf constateert neef Vleer, dat in sommige gevallen vier of vijf generaties reeds een ander beroep hebben uitgeoefend.

Welnu de natuurlijke eigenschappen worden zeer sterk beïnvloed door de praktische omstandigheden. Iemand, die reeds vijf generaties vóór zich heeft; welke zich van de boerenstand vervreemden, heeft als regel

niets meer van de boerenaard in zich overgehouden, doch is volkomen geassimileerd in de stand, waarin hij en zijn onmiddellijke voorouders zich bewogen. Een familielid, dat een aantal ambtenaars-generaties vóór zich heeft, zal hoogstwaarschijnlijk de ambtenaarsmentaliteit in zich hebben, zoals een ander familielid, wiens onmiddellijke voorouders zakenlieden waren alles in zich kan hebben, wat de koopman maakt.

Daarnaast moeten we rekening houden met het feit, dat vijf voorafgaande generaties ook met zich brengt, dat in het huidige individu zijn geïnterpoleerd de karakter-eigenschappen van minstens vijf andere geslachten en het blijft een grote vraag of die andere geslachten ook een boerenaard bezaten. Het is zelfs niet te hopen. Want niet alleen in biologisch opzicht, ook in mentaal opzicht zou inteelt slechte resultaten geven.

Van het heden uit ontken ik dus het bestaan van de boerenaard als specialiteit van ons geslacht.

Doch ook van het verleden uit meen ik dit te moeten ontkennen, tenzij dan, dat we het zeer algemeen nemen, doch dan geldt dit voor vrijwel ieder ander geslacht.

Immers, onverschillig of U des mensen ontstaan ziet vanuit het oude Bijbelverhaal, zoals ondergetekende zeer beslist doet, dan wel dat men een evolutie-theorie of anderszins aanhangt, altijd komt men bij de aanvang terecht bij de primitieve mens, wiens instelling gericht was op de noden en behoeften van het naakte bestaan, dat wil zeggen: eten, drinken, kleding, woning en voortbestaan. De dierlijke verlangens dus.

Deze primitieve mens vindt dan de vrucht des lands, de beschikbare dieren, welke beiden hem kunnen bieden hetgeen hij voor zijn eenvoudige levensbehoeften nodig heeft.

Zo is dus de primitieve mens, de voorvader van alle geslachten, gericht op landbouw en veeteelt.

Hij is echter mens en onderscheidt zich van het dier door een voortgaande ontwikkeling. Als de landbouw en veeteelt zich ontwikkelt, als het aantal mensen toeneemt, dringt zich de behoefte op aan meer intensieve bewerking en veraangenaming des levens. Om dit te bereiken, is het nodig, dat sommigen uit het geslacht het eigenlijke boerenbedrijf loslaten en zich op ander terrein nuttig maken.

Deze logische ontwikkeling, welke hier zo kort mogelijk wordt weergegeven, heeft het gehele mensengeslacht doorlopen en kan dus niet specifiek geacht

worden voor onze eigen groep.

Nog blijft in deze redenering, dat de zioh naar andere activiteiten wendende personen, dit doen ter wille van de boerenwelstand.

Doch er zijn ook andere activiteiten, welke zich geheel losmaken van het boerenbedrijf en een zelfstandig bestaan gaan voeren. In de primitieve tijd is dit b.v. de jacht en de visserij. In onze tijd kennen we de chemische en zelfs synthetisch voortgebrachte producten. Hier is het verband met de boerenarbeid wel zeer ver verwijderd.

Deze gedachtengang volgt ook neef Vleer voor een belangrijk deel, doch mijns inziens doet zijn grote liefde voor de boerenstand hem de zaken te eenzijdig zien.

In waardering voor de boerenstand, wil ik niet voor hem onder doen, doch verheerlijking daarvan is mij vreemd, want deze leidt tot overschatting van het één en onderwaardering voor het ander.

Hier ontkomt neef Vleer niet aan, wanneer hij zelfs de stichting van koloniën, de zeevaart en de handel ziet als misschien voortgekomen uit de boerenstand. Het komt mij voor, dat dit historisch toch wel zeer moeilijk te bewijzen zal zijn.

Ook met zijn visie op de industrialisatie kan ik het niet eens zijn. De bevolkingsaanwas en het verlies van onze Oost kunnen toch moeilijk worden opgevangen door een nog sterker emigratie of een intensiever uitoefening van het boerenbedrijf.

Het aantal vierkante kilometers is nu eenmaal beperkt en niet te ontkennen is, dat op het aantal bunders land, waar een boerenbedrijf een beperkt aantal mensen van kan voeden, een fabriek gebouwd kan worden, welke duizenden brood geeft.

Brood van geïmporteerd graan. Inderdaad. Maar, na het verlies van onze koloniën, zouden we als landbouwstaat vervallen tot het peil der armere Balkanstaten, ware het niet, dat handel en industrie ons in staat stelden een hoger cultuur-peil te handhaven.

Nog zou ik hierbij kunnen ingaan op de geweldige ontwikkeling van allerlei wetenschap, welke geleidelijk meer het boerenbedrijf beïnvloeden, dan door het boerenbedrijf beïnvloed worden.

Ik moge het bij deze korte beschouwing laten. Misschien is zij aanleiding, dat ook andere familieleden hun visie geven op hetgeen neef Vleer publiceerde, want zijn werk is dit zeker waard.

oooooooooooooooo

Met de repliek op dit artikel willen we wachten tot ook andere familieleden hun visie gegeven hebben. Het is zeer zeker de moeite waard om hierover te schrijven, want we komen op het terrein van de toekomstmogelijkheden voor ons volk in het geheel, zowel als geslacht individueel.

W. Tsj. Vleer.

U I T Z O N D E R L I J K E N A M E N .

Op 27 Oct. 1840 werd bij de burg. stand van Leeuwarderadeel ingeschreven IVO (bet. dodenboom), zoon van Johannes Gerardus VLIEGENDE HOND en Minke Joukes Brada.

In Lemsterland kon men op 29.2.1824 het huwelijk belevan van Geertje Jacobs BORSTZOOM met Karts Joh de Vries.

Hendrik BOSKAGIE kwam op 1.6.1821 te Franeker de geboorte van zijn dochter Anna aangeven.

In dezelfde stad werd op 22.9.1815 aangegeven Antje dr. van Wilhelmus Strik en Dorothea Carolina Wilhelmina KATWINKEL.

Nog een Antje werd in Franeker op 24.3.1815 aangegeven als dochter van Hessel Douwes KLUIFSTRA en Aafke Johannes.

De rij van Antje's is daarmee in Franeker nog niet uitgeput. De registers van de burg. stand werden op 25.11.1814 verrijkt met een Antje, dochter van Rein Tjipkes van der Wal en Anna Elisabeth CRAYENMAGEN... Het dierlijke was in de oude academiestad wel sterk vertegenwoordigd!

Toch krijgen we ook nog iets anders voor afwisseling Berber, dr. van Dirk SLEEF en Geeske J. Van Gorkum werd daar op 2.9.1824 geboren.

Op 16.2.1820 werd in Franeker ingeschreven Taetske, dr. van Erasmus Jacobus ZAK en Fokeltje Ekes v.d. Zee.

Jurjen Sybrens HOEDJE gaf aldaar op 24.1.1820 zijn dochter Rinske aan.

Op 16.7.1827 werd in de professorenstad Henderike geboren als dochter van Jan KALVERBOER en Maaïke Zijlstra.

Elias KRAKAU kwam kennelijk uit oostelijker gelegenen, doch blijkt in 1827 getrouwd te zijn aan Jeltje K.IJsbrandy te Franeker, wanneer hij daar op 11 Mei de geboorte van zijn zoon Klaas komt melden.

Doch wat te denken van Cornelis, geb. 26.6.1833, zoon van Hendrik ZOODJES en Hendrika SNOEK?

Daarbij klinkt Elisabeth GELTKOETS als moeder van Daniel Gon, geb. 19.5.1837 te Franeker heel wat deftiger.

In Leeuwarden trouwden op 13.1.1833 ANTIE BAREND BEZEM en IJrkje Sipkes Draaisma.

In Leeuwarderadeel moest op 29.9.1825 de ambtenaar van de burg. stand Jan Symons Porte met Jantje Gerrits ALLEENSMA in de echt verbinden.

oooooooooooooooo

HET ONTSTAAN VAN ONSLAND

vervolg van pag. 97.

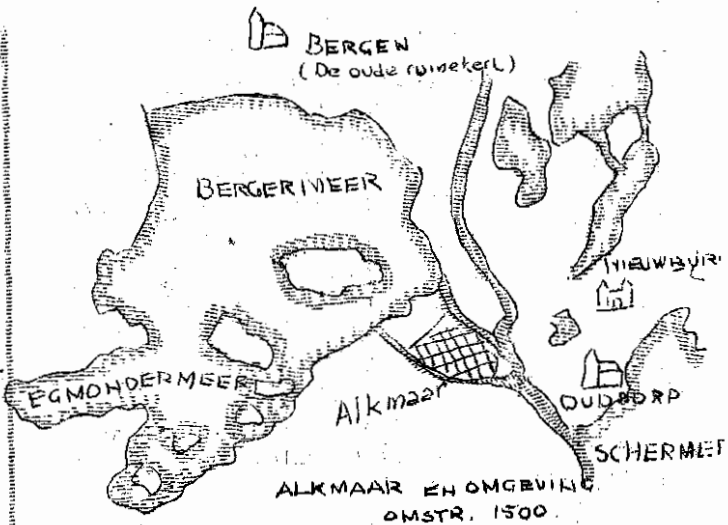
DOOR H. MINK

Deze molens haalden water op door middel van een vijzel. De vijzel bezat een aanzienlijk groter omhoogbrengingsvermogen dan het scheprad. De eigenlijke grote omwenteling werd in de bemalingstechniek te weeggebracht door de ontsluiting van de nieuwe krachtbronnen. De uitvinding van de stoommachine door James Watt. In 1844 was de Nootdorpsse droogmakerij de eerste in ons land, welke overging tot stoombemaling. Later leerde men de zuiggasmotor, diesel en elektrische stroom voor bemaling aanwenden. Op dergelijke wijzen drooggehouden stukken land heten **polders**. Waarschijnlijk hangt de naam polder samen met het woord **pol**, dat in het algemeen iets aanduidt, dat boven zeker vlak uitsteekt, bijv. een eilandje in een meer. Ook zo'n drooggehouden omdijkt stuk grond doet in het begin denken aan een eilandje temidden van het omringende water. Een droogmakerij is altijd een polder, polder is niet altijd een droogmakerij. De gezamenlijke kanalen of meren, welke het uitgemalen polderwater voorlopig opbergen en op een gunstig ogenblik (bij eb) op de zee of op de rivier lozen, noemt men de **boezem** van die polders, de lozing is natuurlijk. Wanneer nu het water door bemaling uit de boezem verwijderd wordt, spreekt men van kunstmatige lozing.

Tot één van de eersten, die een plas liet droogmalen behoorde de uit onze vaderlandse geschiedenis zo bekende **Lamoraal Graaf van Egmond**, die op bevel van Alva op 5 Juni 1568 tegelijk met van Hoorne te Brussel werd onthoofd. Hij liet op zijn bezittingen in Noord-Holland een kleine plas droogmaken. Samen met Hendrik van Brederode legde hij in 1564 het Egmonder en het Bergermeer droog. De tegenwerking ontbrak niet. De Abt van Egmond protesteerde bij de regering te Brussel, omdat deze onderneming naar hij zei, zijn monniken van de vis beroofde, die bijna hun enig voedsel was! De landvoogdes Margaretha stelde de vooruitstrevende heren echter in het gelijk.

Het droogleggen van grond vond overal navolging. Vooral in de Gouden Eeuw toen landwinning als een goede geldbelegging werd beschouwd, is veel land drooggelegd. In die tijd verdienden onze voorouders geld als water. Men hield een aardig spaarduitje over en de vraag was nu, hoe men dat veilig kon beleggen. Effecten bestonden er nog niet. Dus kocht men grond, een artikel dat zijn waarde behoudt. En grond was te maken met behulp van windwatermolens.

Amsterdamsche kooplui ondernamen in 1609 de drooglegging van de **+ 3 M.** diepe **Beemster**, welke onder lei-

ding van **Jan Adriaansz n**, genaamd **Leeghwater**, een zeer bekend waterbouwkundige, in één jaar werd drooggelegd door 26 molens "twee hoog" dwz. in twee trappen, omdat de schepradmolens van die tijd het water niet hoger dan $1\frac{1}{2}$ à 2 M. konden opwerpen. Echter in Januari 1610 joeg een zware storm het water in de Zuiderzee hoog tegen de dijken op, waarop deze spoedig bezweken. De pas opgeworpen ringdijk kon het water niet tegenhouden, zodat het pas gewonnen land een prooi der golven werd.

Men zat niet bij de pakken neer. De arbeid werd opnieuw begonnen, een bredere dijk werd aangelegd en 40 molens begonnen hun arbeid. In de zomer van 1612 zijn de wegen reeds begaanbaar en komen de prins **Maurits** en **Frederik Hendrik** het feest van de drooglegging vieren. Binnen enkele tientallen jaren werd de **Beemster** groententuin en boomgaard, een lustoord der Amsterdammers.

De **Purmer**, **Schermer** en **Wormer** werden ook spoedig drooggelegd. De **Wormer** was voor de ondernemers een tegenvaller, daar de bodem ten dele uit zand bleek te bestaan, maar een les voor latere droogleggers (vooral in Friesland)

Zo werden in de eerste helft van de 17e eeuw 27 plassen en moerassen in West-Friesland drooggelegd. Ook in Zuid-Holland wint men land terug door bedijkingen. De **Domtenaren** krijgen hun **Dubbeldamse** polder de **Biesbos** (wordt bij stukjes en beetjes teruggenomen en is tot heden nog niet voltooid)

In Zeeland en Westelijk deel van Noord-Brabant was de landwinning gedurende de gehele 17e eeuw in vullgang. Voor Groningen en Friesland was de tijd der grote bedijkingen voorbij.

DE DROOGMAKING VAN DE HAARLEMMERMEER.

In 1848 begon men met de grootste onderneming, welken men op het gebied van de droogmaking kende: De droogmaking van de Haarlemmermeer. Reeds in 1641 ontwierp de eedergenoemde Leeghwater in zijn "Haarlemmermeerboek" een ingenieus plan tot drooglegging van de grootste en gevaarlijkste veenplas het Haarlemmermeer. Wel beleefde zijn boek in de 17e en 18e eeuw tal van herdrukken, echter tot uitvoering van dit plan kwam het niet.

De stad Leiden verzette zich sterk tegen een mogelijke droogmaking. Ze bezat het visserijrecht op een groot deel van het Meer; de verpachting vormde een deel van de inkomsten der stad. Zo had men in 1662 zelfs besloten, dat alleen hij die beloofde nimmer toe te stemmen in het bedijken van de "Leydse en aangegene Meeren" lid van de vroedschap der Sleutelstad kon zijn!

In de loop der eeuwen werden de veenlanden rondom de plas steeds meer en meer door het water afgeknabbeld. Was de oppervlakte van het Meer in de 13e eeuw 9100 HA; in 1848 was het uitgebreid tot een oppervlakte van 16.850 HA. In November 1836 joeg een westerstorm het water zo hoog op, dat de dijken aan de Oostkant bezweken. Het water kwam tot vóór de poorten van Amsterdam te

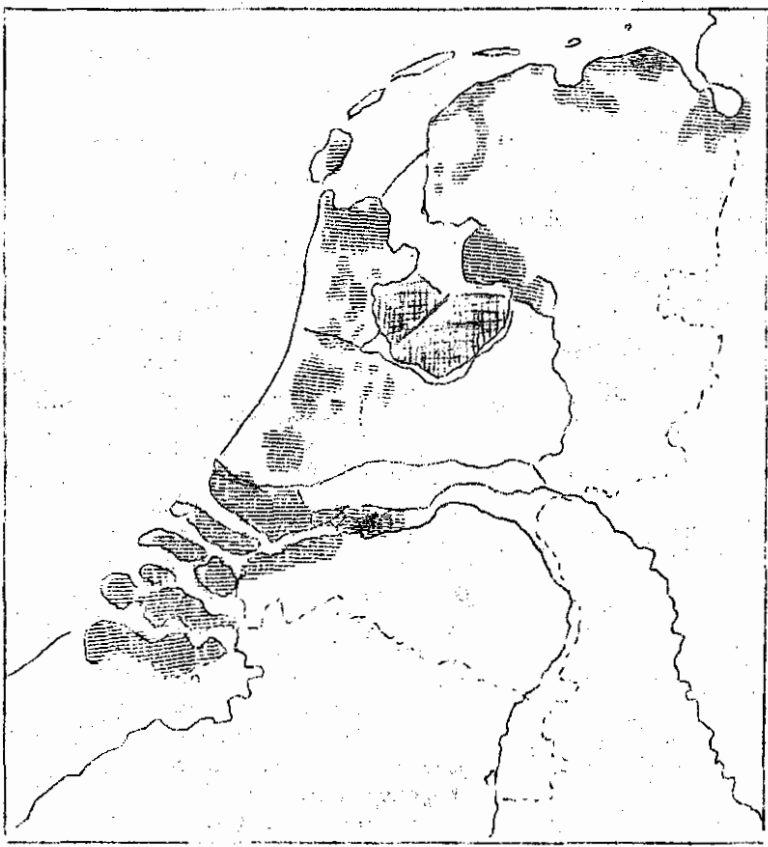
staan. Een maand later dreef een nieuwe storm het water tot Leiden. Deze twee rampen binnen één maand naast de dreiging van nog ernstiger onheil bijv. wanneer het water van het IJ met dat van het Haarlemmermeer zou verbinden deden de regering tot droogmaking besluiten.

Dat men pas in 1848 met de bemaling kon beginnen, werd veroorzaakt door tegenstand van verschillende zijden. Gegronde bezwaren kwamen van de kant van het Hoogheemraadschap Rijnland. Het overtollige water van Rijnland werd op het Haarlemmermeer geloosd. Werd dit meer drooggemaakt, dan werd Rijnlands boezem verkleind tot op 1/6 deel. Pas toen Rijnland een nieuwe uitwatering bij Katwijk op de

Noordzee kreeg, vervielen de bezwaren. De dichter Bilderdijk zag in deze drooglegging een zo vernuftige inbreuk op de schepping, dat hij er Gods toorn over vreesde. Engelse ingenieurs ontwierpen de stoomgemalen Leeghwater, Cruquius en Lynden. Genoemd naar personen, die veel voor de droogmaking van de Haarlemmermeer hebben geijverd. De 1ste Juli 1852 was het meer droog.

DE DROOGMAKING VAN DE ZUIDERZEE.

Nog vóór de droogmaking van de Haarlemmermeer verschijnt een plan tot droogmaking van de Zuiderzee.

ZES; EEUWEN DROOGMAKERIJEN IN NEDERLAND 1350 - 1950

Het was niet het eerste plan. Reeds in de 17e eeuw had Hendrik Stevin, opperbouwmeester van Prins Maurits een plan geopperd tot droogmaking van de Zuiderzee. Hij stelde voor de Waddeneilanden door dijken met elkaar te verbinden en Ameland met de vaste wal. In die dijken zouden sluizen komen, om bij eb water te lozen. Bij vloed zou er geen water kunnen binnen komen, zodat de Zuiderzee steeds een lage waterstand zou hebben. Veel land zou men kunnen bedijken. Aan dit plan heeft men echter niet veel aandacht besteed. Zo gingen er weer twee eeuwen overheen, alvorens weer een plan tot droogmaking van de Zuiderzee verschijnt. Er wordt door waterbouwkundigen over geschreven en gesproken. Andere voorstellen worden ge-

daan, zodat er omstreeks 1880 een grote verscheidenheid van plannen bestaat.

Uit propagandistisch oogpunt en om de regering voor het idee te winnen werd door ondernemende mannen in 1886 een vereniging opgericht, welke zich bezig zou houden met de drooglegging van de Zuiderzee. In die jaren heerste er een hevige landbouwcrisis, zodat men voor winning van nieuwe cultuurgrond de mensen niet warm kon maken. Daarom werd dit doel op de achtergrond geschoven en de afsluiting van de Zuiderzee op de voorgrond geplaatst. Afsluiting van de Zuiderzee zou voor velen een uitkomst zijn, want

de Zuiderzee-vloeden hadden in de 19e eeuw aanzienlijke schade aangericht. Van vele zijden kreeg de "Zuiderzeevereniging" steun. Zij neemt een jong en kundig ingenieur C o r n e l i s L e l y (1854 - 1929) in dienst om klaarheid te brengen in het moeilijke probleem van de droogmaking der Zuiderzee. In 1891 is zijn plan klaar.

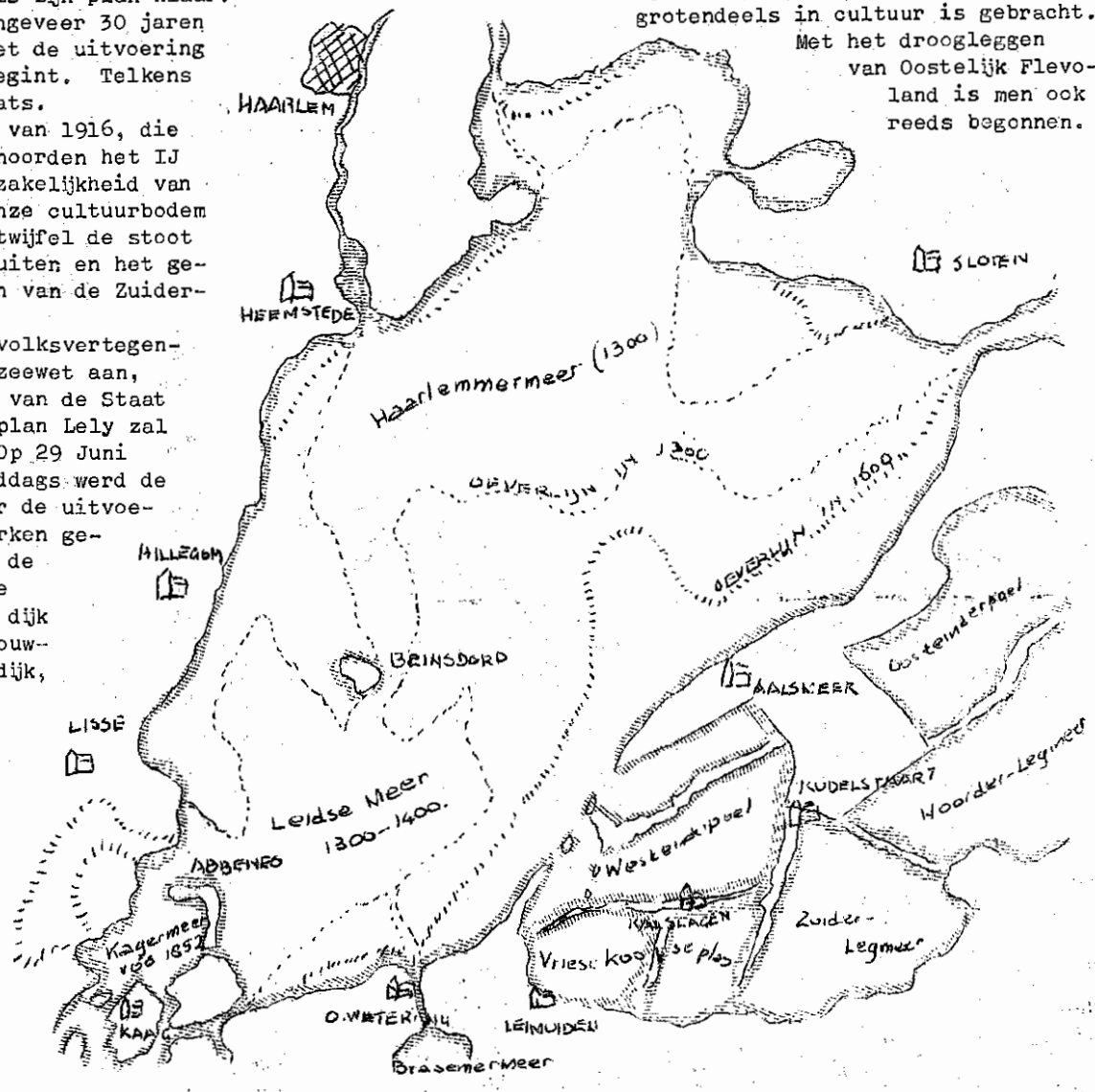
Het zal echter nog ongeveer 30 jaren duren, voordat men met de uitvoering van het grote werk begint. Telkens vindt er uitstel plaats. De overstromingsramp van 1916, die vooral de streken benoorden het IJ teisterde en de noodzakelijkheid van de uitbreiding van onze cultuurbodem hebben zonder enige twijfel de stoot gegeven tot het afsluiten en het gedeeltelijk droogleggen van de Zuiderzee.

In 1918 neemt onze volksvertegenwoordiging de Zuiderzeewet aan, waarbij voor rekening van de Staat der Nederlanden het plan Lely zal worden uitgevoerd. Op 29 Juni 1920 om 12 uur 's middags werd de eerste bak grond voor de uitvoering der Zuiderzeewerken gestort. Het was voor de eerste maal, dat onze ingenieurs een zware dijk in een woelige zee bouwden, nl. de Afsluitdijk, welke de verbinding zou vormen tussen Wieringen en het vasteland. Men deed er veel ervaring op, die van groot belang was voor de bouw van de Afsluitdijk.

In Januari 1927 begon het grote werk, de bouw van de zeedijk tussen Wieringen en Friesland. 28 Mei 1932 was een glorie-dag voor ons land; de afsluiting van de Zuiderzee was voltooid. Op de plaats waar de laatste opening van de dijk werd opgevuld is een monument geplaatst met een bronzen plaat, waarop te lezen staat de spreuk: "Een volk dat leeft, bouwt aan zijn toekomst."

Intussen was reeds de Wieringermeerpolder bedijkt. In 1930 viel deze polder droog. 20.000 HA. grond waren op de zee gewonnen. Bijzondere aandacht werd

aan het bodemonderzoek besteed. In Andijk werd een speciale proefpolder van 40 HA. aangelegd, teneinde te onderzoeken hoe men op de beste wijze de nieuw gewonnen gronden in cultuur kon brengen. Toen in 1941 de bodem van de Wieringermeer geen geheimen meer bezat, ving men met de drooglegging van de Noord-Oostpolder aan, welke thans reeds grotendeels in cultuur is gebracht. Met het droogleggen van Oostelijk Flevoland is men ook reeds begonnen.

HET HAARLEMMERMEER OMSTREEKS 1750.

Men verwacht dat eerst in 1957 het nieuwe land droog zal komen. Als het hele plan Lely uitgevoerd zal zijn, is Nederland weer + 200.000 H.A. vruchtbare grond rijker (8% landwinst).

(wordt vervolgd)

oooooooooooo

UIT DE PERS IN DE 18e EEUW.

1747

- 00.00. Frans ultimatum aan Nederland betr. Staats-Vlaanderen. De Fransen nemen dit in bezit. Stadhouder Willem Karel Friso wordt stadhouder van alle gewesten.
- 05.01. Te Sloten passeren 32 recruten op doortocht naar Leeuwarden.
- 30.01. De scheepsbouw te IJlst bloeit zoals nergens in Friesland het geval is.
- 01.02. De helft van het garnizoen te Sloten moet naar Leeuwarden vertrekken.
- 06.02. Een schip met 1300 pond paling aan boord gaat van Workum naar Londen. Jaarlijks levert Workum ong. 100.000 pond paling aan Londen.
- 12.02. De landerijen stijgen in prijs waar de veepest is uitgewoed.
- 22.03. De laatste soldaten vertrekken uit Sloten naar Leeuwarden.
- 24.03. Een speciale schuit met 13000 pond paling aan boord vertrekt van Workum naar Londen
- 18.05. De staten beramen maatregelen tegen een mogelijke kaperaanval.
- 19.05. Ongeregeldheden in Franeker. Een Zwitserse student Koenig was het niet eens met het regeringsbeleid. Men sleurde hem zijn huis uit. Hij werd veroordeeld tot een aanzienlijke geldboete.
- 01.06. Franse overwinning bij Lafeld. De Fransen belegeren Maastricht.
- Winter 1747 - 1748. 6000 stuks vee sterft in Friesland aan de veepest.

1748

- 08.03. Stadhouder Willem V te 's Gravenhage geboren.
- 16.03. Een regiment soldaten wordt in Dokkum door het publiek met modder gesmeten. Botsing tussen burgers en militairen.
- 10.04. Groot gevecht tussen de dorpen Nijeholtpade en Oldeholtpade. Een zekere Boele Lyckles had geroepen Oldholtpa boven!
- 30.04. Wapenstilstand tussen Nederland en Frankrijk.
- 28.05. Boerenopstand in Tietjerksteradeel. De opzichters moeten het ontgelden en hun huisjes worden omver gehaald.
- 30.05. Ook Franeker en Workum in opstand. De ohergershuisjes worden omvergehaald en de belastingcontroleurs moeten vluchten
- 18.10. Vrede te Aken. Alle strijd is vergeefs geweest. De grenzen blijven gelijk.
- 00.00. Engeland bezet de Falklands eilanden. Het in 1646 door de Fransen veroverde Madras komt weer aan Engeland.

oo

DE NIJDAMSTRA - STICHTING.

Bestuur: T.Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden, tel. 5100-2167
 voorzitter; Mevr.M.H.Nijdam-Nijholt, Robert Kochstraat 21, Leeuwarden, secretaresse; C.van der Schoot Azn., Leeuwarderweg 63, Sneek, tel. 5150-3028; penningmeester; W.Tsj.Vleer, "Op Honk", Hardegarijp, tel. 05110-435, vice-voorz.; Mevr.P.Agema-Wynia, Stationsweg 18, Dokkum; U.Wynia, Schans 64, Heerenveen en H.Nijdam Bataviastraat 68, Croningen, leden. Postrekening 626724
 t.n.v. de Penningmeester Nijdamstra Stichting te Sneek.

ONTSTAAN EN
 BETEKENIS
 VAN ONZE VOOR- EN
 ACHTERNAMEN X.

- ASEGO F. godenspeer
- ASING zoon van Ase
- ASKOLD landskrijger
- ASMUND ase-beschermer
- ASMUS (van ERASMUS) L.G. beminnelijke
- ASSUERUS lat.vorm van Achosveros
- ASTA L de listige
- ASTER G de ster
- ASTRA ster
- ASTRAEIA G sterrenmaagd
- ASTRID (noors) ster
- ATALANTA G gelijkmatige
- ATE, ATTE F. edel
- ATHANASIUS G.L. onsterfelijke
- ATILLA vader
- ATZE F. scherppzinnige
dappere
- AUGUSTINUS L de kleine Augustus
- AUGUSTUS L de verhevene
- AUKE F (van Augustus) verhevene
- AULUS L in de vrije lucht geborene
- AUREA L de goudene
- AURELIUS L goudglanzende
- AURORA L gulden dageraad
- AUSPICIUS L ziener
- AUTGER F edelspeer
- AWA de goede
- AWIHILDA goede strijdster
- AWO de goede
- AZALEA G niet.naijverige
- BAAL H Heer
- BAARD sterk als een beer
- BCULES L de steun
- BADO strijd
- BADOBRECHT in de strijd glanzende
- BADOLD in de strijd koen
- BADOLF strijdwolf
- BADOMAR in de strijd beroemd
- BADWIN vriend des moeds
- BAINUS L.G. trekker
- BALBUS L stamelaar
- BALDEFRID koene vredestichter
- BALDEGARD koene wachteres
- BALDEGOND koene strijdster
- BALDEMUND koene beschermster
- BALDER stralende koene,
zoon des lichts.
- BALDOLF moedig als een wolf
- BALDUS H stoute.

(wordt voortgezet)

ECONOMISCHE REVOLUTIE .....

Minister Zijlstra een Fries van geboorte, anti-revolutionair en calvinist, die men moeilijk onge-loof en verafgoding van de "mammon" kan verwijten, heeft gesproken: WIJ STAAN AAN DE VOORAVOND VAN EEN ECONOMISCHE REVOLUTIE!

Zijne Excellentie bedoelde daarmee dat wij aan de vooravond staan van de vervanging der tegenwoor-dige brandstof door atoomenergie, waardoor zich ongekende mogelijkheden voordoen. Het gebruik van atoomenergie voor de industrie zou praktisch neer-komen op het verrichten van een minimum aan ar-beid. Inplaats van acht uren per dag is voor ieder dan maar twee uur per dag zweten en zwoegen weggelegd. De vrije tijd zal enorm zijn. Bovendien zal de electriciteit niets meer kosten, want het houden van een controle op de meters zou per maand reeds meer kosten dan het leveren van de energie.

Een werkelijk ideale tijd gaan we dus tegemoet. De tijd van weinig werk en overvloed. Millicoenen ver-langen hiernaar en hopen dit weldra te beleven. De hemel op aarde zal werkelijkheid worden en de Amerikaanse secten (zoals bv. van de negerkoning Father Devine) menen reeds dat het Rijk Gods dan op aarde gevestigd zal zijn! Het is ongelofelijk optimistisch! Er is nog maar één kleine moeilijkheid en dat is het gevaar dat deze krachten gebruikt zullen worden voor water-stofbommen en de vernietiging van de mensheid een feit wordt. Maar gelukkig is er meer reden dan een jaar geleden om te geloven dat dit "kleine" gevaar bezworen wordt!

Wij willen niet vooruitlopen op deze vestiging van de hemel op aarde. Voorlopig staan ik en mijn ega nog sarcastisch tegenover de woorden van Zijne Excellentie de Minister van Economische Zaken....

***

Een professor in Engeland, atoomgeleerde en schei-kundige wist ons een paar maanden geleden te ver-tellen dat de fabricage van atoom e n e r g i e g e v a a r l i j k e r voor de mensheid is dan de ontploffing van honderd waterstof b o m m e n . De radio-activiteit die dagelijks aan de schoor-stenen van de atoomcentra ontsnapt is tienmalen zoveel als er vrij komt bij de ontploffing van een waterstofbom. In tegenstelling met wat de heren in De Bilt en elders beweren, meende hij, dat het slechte weer, het in diepte toenemen van de storm-depressies, met alle gevolgen van dien, zijn oor-zaak vindt in de radio-activiteit. Vergiftiging en besmetting van het grondwater, vreemde ver-

En de goede geest sprak: IK ZIE HET VERDERF NADEREN, DOOR DE AANBIDDING VAN DE MAMMON ...
En de boze geest sprak: HET HEIL DER MENSHEID IS NABIJ en d a c h t : MIJN RIJK ZAL OVERWINNEN !

schijnselen in de lucht, noemde hij reeds aantoonbare feiten. Volgens hem zou een toeneming van de kan-ker ook het gevolg moeten zijn van radio-activiteit en wees hij er tenslotte op, dat verscheidene perso-nen radio-actief besmet kunnen worden, terwijl dit pas over twintig jaren zal leidentot een ernstige ziekte..... Hij meende dat geen geleerde de vreselijke uitwerking momenteel nog kon overzien...

In elk geval heeft Amerika de waterstofbom-proeven voorlopig gestaakt, doch de schoorstenen braken dag in dag uit hun gift uit en er zullen nog vele nieuw fabrieken worden bijgebouwd, ook in Europa ....brr.

***

Doch stelt U voor dat dit gevaar bezworen werd door de heren van de wetenschap. Wat dan? Wat zouden de mensen met hun vrije tijd moeten doen? Optimisten zeggen dat dan pas iedereen aandacht kan besteden aan sport, cultuur en recreatie .... We nemen eerst eens aan dat dit het geval is. We zullen dan heel wat meer sportvelden moeten hebben en de sportmanie wordt dan nog erger dan waar Mevr. Mendes tegenover de heer Schreurs voor de radio over klaagde.... Cultuur ? Laten we toch eerlijk wezen, hoeveel mensen voelen hiervoor ? Hoeveel mensen gaan naar een concert, bezoeken het Pander-museum of gaan naar de tentoonstelling van schilderijen. Nog geen 5% van de bevolking ... Er zijn duizenden en duizenden die alle cultuur koud laat, behalve dan de gangster-strips, zakromans enz. Recreatie.... Zijn onze vakantieoordn nu al niet overvol en kun je nog wel een werkelijk rustig plekje vinden in Gods vrije natuur ?

Ik voorzie dat de alcoholfabrikanten, zeg maar: jeneverstokers en de tabaksfabrikanten er wel bij zullen varen, want de vrije uren zullen door velen gedood moeten worden met geestrijk vocht en nicotine

Dit is nog niet alles. Er zullen dan 200% meer auto's rijden, want iedereen kan dan de brandstof betalen. De lucht zal zwart zien van plezier-straaljagers (dan atoomjagers) met kermende gelui-den. Zeilboten zullen het veld moeten ruïnen voor atoomraceboten. Bromfietsen worden vervangen door Bromhelicopters ! Radio wordt vervangen door

wereldtelevisie. Iedereen zal iedereen kunnen zien, overal, in huis, bij het werk, in de vakantie. Het gaat er dan maar om hoe we de knop om-draaien. Zelfs in de slaapkamer is dan geen mens meer veilig voor blikken van een ander, tenzij deze omringd is televrije muren. Ook zal iedereen iede- een kunnen horen op afstand. Dit zijn zo de snuf- jes waaraan men nu reeds werkt. Het wachten is nog op die economische revolutie.... We krijgen dan de volmaakte techniek.... alias het volmaakte gekkenhuis. De goede God geve dat die atoompro- ducenten en professoren, ja, de gehele mensheid tot bezinning komt, opdat God de mensheid niet straffe met de radio-activiteitsziekte....

* * *

Techniek is geen vooruitgang, tenzij men denkt als mensen die de hemel op aarde verwachten van een dergelijke ontplooiing en een zalig niets doen.

LEDIGHEID IS DES
DUIVELS OOR KUSSEN !

oo

SATHE „DE LEAR“ te Flansum

S A G E N E N L E G E N D E N R O N D O M D E B O E R -
D E R I J V A N W Y T Z E N I J D A M .

GEEN BARON VAN HARINXMA MAAR WEL EEN ZUSTER VAN
WILLEM WILLEMS DE OUDE WOONDE OP „DE LEAR“ !

In de omgeving is "sathe de Lear" bekend als een boerderij, waar een merkwaardige geschiedenis aan verbonden is. Deze boerderij waar eens, na de reformatie, de Roomse leer verkondigd zou zijn, waardoor velen het Roomse geloof in Irnsum en om- geving trouw bleven, heeft volgens de overlevring ook de naam deze "leer" te danken.

Op deze boerenplaats zou meer dan 350 jaar lang het geslacht Haringsma gewoond hebben of de eige- naar zijn geweest.

Hier was het dat Baron Claus van Harinxma de scho- ne dochter van boer Aege Aeges ontmoette in de tijd dat Willem Willems de Oude op Nijdamstra woon- de. Deze Baron werd zo verliefd op de schone Aegesdochter dat hij zijn barönschap ruidde voor het boerenbedrijf en de x in zijn naam voor een sg....

Waar de overlevering al niet toe kan leiden! Laat ons de geschiedenis even vertellen zoals wij deze aantreffen in "Frisia" het Grouwster Nieuwsblad

In wezen heeft de techniek ons voordeel opgeleverd. De electriciteit, de benzinemotor enz. het zijn ge- makkelijkke dingen. We gebruiken ze maar al te graag. Doch wanneer we zien dat het nergens meer in ons land een moment volkomen stil kan zijn, dan is het duidelijk dat het aantal zenuwlijders onnoemlijk groot gaat worden. Wanneer we dan nog weten dat de "smog" de mensen in de steden op grote schaal vergiftigt en het daar ongezond wonen is, dan kunnen we op- recht verlangen naar de tijd dat onze voorouders nog in de zuivere lucht op de vlakten woonden. Dat is nog maar een klein voorbeeld. De gevolgen zijn belangrijker dan het genot dat men van de technische vooruitgang heeft .

We kunnen deze vooruitgang toejuichen, maar het be- tekent onze ondergang. Inplaats van de hemel komt de hel op aarde. De mens, losgeslagen van God en de verbondenheid met de natuur, roept de duivelse machten op om hem zelf te vernietigen. Minister Zijlstra noemt dit de "vooravond van een grote economische revolutie". Ik noem dit "de vooravond van de zelfmoord".

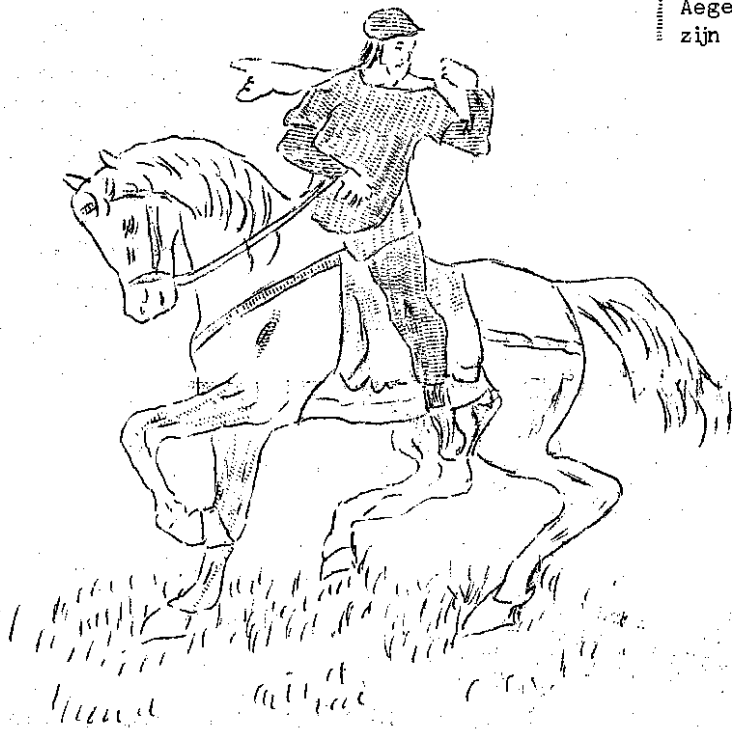
Criticaster.

van 25 Juni j.l.:
ZATHE "DE LEAR" TE FLANSUM VERANDERDE VAN EIGE
NAAR
FLANSUM ONDER RAUWERD. De boerderij "De Lear" is aangekocht door de tegenwoordige bewoner, de heer W.Nijdam.
Deze boerderij is ongetwijfeld een der merkwaardig- ste en oudste boerderijen in de gemeente. In het grijs verleden gebouwd op een terp, omringd door brede grachten, wijst veel erop dat de tijd niet ongemerkt aan haar is voorbij gegaan. Maar dat de bouw en de materialen hecht en solide waren bewij- zen nog de gaafheid van muur bintwerk; terwijl het oude type oud-Fries boerenhuis, niet is verloren gegaan.
Geslacht op geslacht heeft honderden jaren lang op de hoeve gehuisvest. De naam Haringsma vereenzel- vigde zich met de grote zware moppen in de dikke buitenmuren. Vanwaar die naam Haringsma, eeuwen-

lang verbonden aan de oude zathe ? Drie à vierhonderd jaar geleden (een jaar meer of minder doet aan de waarheid geen afbreuk) was een adellijke familie uit Holland onderweg naar Friesland's hoofdstad. Ter hoogte van het dorpje Irnsum wenste de baron, die de leiding had, de voorraad hooi voor de paarden aan te vullen. Claus de twintigjarige zoon van de baron, werd de boer opgestuurd.

Hij belandde bij de veehouder Willem Willems, over de Boarne, naar Grouw. Willems kon hem niet helpen. Hij verwees de adellijke jonge man naar Aege Aeges, op de terp te Flansum, vriend en naaste buurman van Willem Willems. Weldra galoppeerde de fraaie witvoethengst, met op

WILLEM WILLEMS DE OUDE KON BARON CLAUS NIET HELPEN EN VERWEES DE RUITER NAAR FLANSUM...

zijn rug baron Claus, naar de Zathe van Aege Aeges, enige honderden meters van de Rijd- of Hereweg af het veld in richting Rauwerd. De achtergebleven hoge familie wachtte op de weg het resultaat af, een kwartier, een uur.... Maar wie weerom kwam, baron Claus niet. Want bij zijn zoeken naar volk was hij terechtgekomen in het vertrekje waar de beeldschone 18 jarige dochter SIJKE van boer Aege Aeges aan het spinnewiel zat. Ogenblikkelijk liet Sijke het wiel in de steek. En Claus vergat zijn vraag om hooi. Tot de pa van Claus zonder kloppen plotseling bin-

nen trad. "Claus" zo sprak de hoogst vertoornde baron, "daar is de deur". "Ja pa", antwoordde begrepen de vrijer, "maar ik ga lekker niet". "Wel alle duivels in deze friese wildernis" barste de baron los. "Ik.... In de deuropening stond ineens de grote, breed geschouderde Aege Aeges, ruig als een beer, in de hand nog de dorsvlegel van zijn werk. "Aege Aeges" stelde hij zich voor, vragende: "Wat beleef ik hier?" De tot kookhitte gekomen baron greep naar het gevest van zijn degen, en schreeuwde alsof hij jaagde op wilde zwijnen: "Piet Claus Diderik Johan, baron van Harinxma tot dit en dat en 'k weet niet wat! Claus en hooi, dadelijk!" Aege Aeges knipte met zijn rechteroog, klampte beide zijn grote handen aan de vlegelsteel en vroeg: "Baron zei U?"

De verblekende baron liet zijn degen haastig met rust. Aege Aeges slingerde de dorsvlegel door het open raam in de moestuin. "Claus wat is je bedoeling". "Hierblijven" lachte deze. "En jij Sijke, wat wil je?" "Trouwen met Claus", bloosde die. "Dan is dat beklonken", stelde Aege Aeges vast. En tot de onthutste baron: "Neem de hengst van Uw zoon mee terug; ik zal U hooi bezorgen bij de weg. Adju". Vrijer Claus bleef. Hij huwde Sijke, gooide zijn baronschap voor het vee, verwaarloosde de x in zijn naam en werd de stamvader der Haringsma's. En nu wonen dan als eigenaren op de beroemde zathe, de heer en mevr. Wietse Nijdam, een verre nazaat van Willem Willems (de Oude), in 1580 getrouwd met Nieske Meijnerts, boer en eigenaar van Nijdamstrastate aan de weg naar Grouw bij Irnsum, dezelfde die baron Claus om hooi verwees naar Aege Aeges, de vader van Sijke. Dit alles is bijna te mooi om waar te zijn. Nog altijd prijken tussen de pannen op het dak

van de Zathe die haar naam "De Lear" waarschijnlijk ontleend aan de godsdienstoefeningen in de schuur ten tijde der geloofsvervolgingen, de letters K.D.H., Klaas Durks Haringsma of zo u wil: Claus Diderik baron van Harinxma. Tot zover "Frisia". Daar deze merkwaardige boerderij nu in het bezit van een Nijdam is en de naam Willem Willems de Oude hier ook bij te pas kwam, zijn we eens nagegaan wat er waar is van de geschiedenis met die Baron Harinxma en de dochter van Aege Aeges. De historische feiten zien er wel even anders uit !

DE NAAM VAN DE BOERDERIJ.

We vinden in het verleden de zathe als "De Leerd" genoemd en dit wijst nu niet bepaald in de richting van de "Roamske Leare". De boerderij ligt op een terp, heeft grachten en singels gehad. Mogelijk is het in oude tijden een versterking geweest, een soort Bolwerk. Nu wordt in het middel-nederlands een bolwerk "Lier" genoemd. In het fries verandert deze ie nogal eens in een ee, denk aan vlier = flear. Zien we het van deze kant dan zou de naam dus "BOLWERK" kunnen betekenen.

Een andere mogelijkheid is dat een nog vroegere naam "LAERD" was en dan komen we op het middeleeuwse LAWERTH, misschien ALAWERTH of ALEWERD. Een "werd of ward" was een soort verhoging of terp. Misschien is deze terp genoemd naar de bewoner, een ALE of ALLARD (mogelijk ook nog een andere voornaam). Door ontbreken van oudere bronnen kunnen we dit niet nagaan. Aan "Roamske Leare" behoeven we in geen geval te denken!

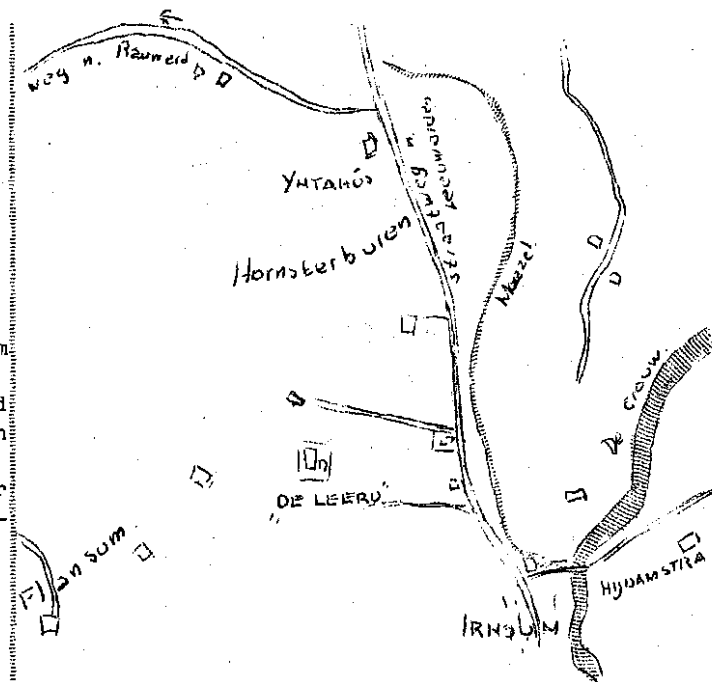
DE BOERDERIJ EN DE BEWONERS.

De boerderij was geen stemgerechtigde sate en dit is wel vreemd. Wij weten niet wat de reden geweest is dat deze plaats geen stemrecht had.

Omstreeks 1590 trouwde een z u s t e r van WILLEM WILLEMS DE OUDE, ANTJE WILLEMS, met een zekere IDS CLAESSES, boer op Flansum. In 1599 blijkt deze Ids Claeses overleden te zijn en is Willem Willems de Oude op Nijdamstra, voogd over de drie minderjarige kinderen CLAES IDS, WILLEM IDS en GERRYT IDS. CLAES IDS komt later op de boerderij te wonen. Hij is vermoedelijk gehuwd omstr. 1620, doch zijn huwelijk is nergens meer te vinden. Uit dit huwelijk moeten geboren zijn:

1. EDE CLAESSENS, tr. 3.4.1660 HILTIE CLAESSEN te Friens, zuster van Sibbeltje Claeses, de vrouw van Idsart Willems Nijdam;
2. IBELTJE CLAESSES, tr. a. 30.11.1663 SICKE WILLEMS NIJDAM van Akkrum, kleinzoon van Willem Willems de Oude;
3. JACOB CLAESSES, tr. 7.6.1671 SIBBELTIE DOUWES van Noordahuizum, dr. van Douwe Lieuwes aldaar. Douwe Lieuwes was Rooms-Katholiek en wellicht is Jacob Claeses bij dit huwelijk ook overgegaan naar het Roomse geloof. Jacob Claeses was mede-eigenaar van "de Leerd".

Uit het huwelijk van Jacob Claesen en Sibbel Douwes werden, voorzover bekend, drie kinderen geboren. Zij worden genoemd in het autorisatieboek J.1 van Rauwerderhem 23.11.1693. t.w. Lysbeth 21 j., Douwe 20 j., en Claes 17j. CLAES blijft op "de Lear" wonen en trouwt op 30.11.1698 met BELCKE BROERS van Wirdum. Zij stierf in 1712, waarop hij 26.9.1713 huwde met TRIJNTJE ALBERTS YPMA van Menaldum. In de laatste huwelijksacte wordt vermeld "CLAES JACOBS, hujsman op DE LEERD te Rauwerd. Uit het le

huwelijk van Claes Jacobs werd een dochter SIBBELTJE geboren. Het 2e huwelijk was kinderloos. Intussen trachtte Claes Jacobs "de Leerd" die door vererving in talloze stukken uiteen gevallen was weer terug te kopen, meest bij 1/9 en 1/18e parten. Hij kocht o.a. stukken land van DOUWE LIEUWES te Burgwerd, WILLEM SICKES NIJDAM te Bolswarder Nieuwland, zijn zuster LYSBETH JACOBS, die gehuwd was met LIEUWE HOMMES te Menaldum, RIENK DIRKS, DOUWE JACOBS (broer) te Longerhouw, CLAES PIETERS te Rauwerd, IJBELTJE PIETERS, wed. BAUKE TIERDS, IJSBRANDTIE PIETERS gehuwd met SYBREN RIENKS te Rauwerd, ANTIE HARINGS, vrouw van ANNE DAVIDS tot Pietersburum, TRIJNTIE HARINGS, wed. van DOUWE TAEKES te Burgwerd, DURK HARINGS te Winsum, HENDRIK JANS en YTTIE TJESSES te Goutum en DOUWE TJESSES te Irnsom.

SIBBELTIE CLAESSES trouwde R.K. 11.4.1720 te Irnsom met ULBE DURKS, hujsman aldaar, zeer waarschijnlijk een zoon van DURK HARINGS eerder genoemd, dus een familielid. Uit dit huwelijk werden een zoon DIRK of THEODIRUS en een dochter geboren

Deze DIRK ULBES volgde tussen 1748 en 1758 Claes Jacobs op als boer op de Leerd. Hij trouwde op 21.1.1759 prot. te Rauwerd als DIRK ULBES HARINGSMA, hujsman te Rauwerd, met TRIJNTJE AGES DE LA ROOS van Poppingawier. Hier treffen we dus voor het eerst de namen HARINGSMA en AGE in het familieverband aan! Haringsma, zowel als Age Ages zijn nu beiden wel verklaard! Zij leren ons echter dat de overlevering nog zeer jong is en ontstaan in de 19e eeuw, want bij de kinderen of kleinkinderen van Dirk Ulbes zal deze legende niet ontstaan zijn!

Uit dit huwelijk werd een zoon KLAAS geboren in 1769. DIRK ULBES stierf vóór 1784, want in dat jaar hertrouwde TRIJNTJE AGES DE LA ROOS met FRANS KLAZES, die zich in 1811 "VAN DE LEAR" noemde. Hij hertrouwde na het overlijden van Trijntje op 2.2. 1817 met LOKJE RUURDS JONGEMA, dr. van Ruurd Sybrens Jongema en Getje Hoites te Irnsum. Uit deze huwelijksacte blijkt dat Frans Klazes te Wytgaard geboren was.

FRANS KLAZES was boer op "de Leerd" vanaf 1784 tot 1822. Toen kwam "Baron Claus Diderik" ofwel KLAAS DIRKS HARINGSMA op de boerderij te wonen, die inmiddels getrouwd was aan GERBRIG HENDRIKS. Hij was toen zelf met Willem Feikes, Pier en Akke Gerbens Douwma eigenaar van de plaats. Lang heeft hij niet op de Leerd geboerd, want in 1838 is zijn zoon DIRK KLAZES HARINGSMA er al boer. In 1858 was dit zijn weduwe.

In het kort krijgen we dus de volgende bewoners en mede-eigenaars van "de Leerd".

- 1590: Ids Claeses en Antje Willems (Nijdam).
- 1620 ong.: Claes Ids.
- 1671: Jacob Claesen en Sibbeltje Douwes
- 1698: Claes Jacobs.
- 1758: Dirk Ulbes Haringsma.
- 1784: Frans Klazes van der Leer.
- 1822: KLAAS DIRKS HARINGSMA (baron Claus ?)
- 1838: Dirk Klazes Haringsma.

Dat de boerderij drie eeuwen in het bezit van de fam. Haringsma is geweest, kan juist gencemd worden, wanneer we rekening houden met een opvolging in vrouwelijke lijn.

Het meest belangrijk resultaat van dit onderzoek is echter wel, dat, in de jaren van Baron Claus, er geen Age Ages op Flansum woónde, maar een zuster van WILLEM WILLEMS DE OUDE, waardoor deze boerderij voor Wytse Nijdam een andere betekenis krijgt. Ook te weten dat omstr. 1700 er nog Nijdams waren die eigendommen in "de Leerd" hadden, maken de komst van een Nijdam als eigenaar in 1954 toch wel tot een bijzonder feit. Zonder dat Wytse het wist kwam de boerderij daarmee weer in handen van hetzelfde geslacht dat ook 350 jaar geleden medezeggenschap op "de Leerd" had!

We hopen dat Wytse Nijdam nu ook weer de oude naam "De Leerd" zal herstellen en dat het fabeltje over Baron Claus nu niet meer voor waarheid zal worden verteld, hoewel het zonder enige twijfel een schone legende was .....

W.Tsj.Vleer.

oooooooooooooooooooo

ALDFARS ERF WY WEITSJE OER DY !

U I T D E O U D E D O O S
X L V I I

Familieberichten uit het advertentiearchief van de Nijdamstra Stichting.

Ondertrouwd:

B. E. N I J D A M , Sondel, en
G. D. K L A S E M A , Drachten.

April 1897.

Eenigste en algemeene kennisgeving.

Leeuwarden, 18 April 1897. Heden overleed te Irnsum, na eene korte, hevige ongesteldheid, mijn geliefde Echtgenoot en mijner eenige Dochter zorgvolle Vader JACOB R. NIJDAM, Keurmeester der Botervaten, op den leeftijd van bijna 50 jaren.

Wed. J.R.NIJDAM-JANSSEN
T.NIJDAM.

Volstrekt eenige kennisgeving.

Verzoeke van rouwbeklag verschoond te blijven.

Den 16e Mei hopen onze geliefde Ouders
B I N N E R T K. N I J D A M
en

A N T J E S. D R O O G S M A
hunne 45-jarige echtvereeniging te gedenken.
Cubaard, Mei 1897.

Hunne dankbare Kinderen,
BOUKJE B.NIJDAM
J.A. VAN DER ZEE.

Geboren RUURDTJE, Dochter van
H.C.NIJDAM Pzn. en
T.J.MUSCH.

Wolvega, 15 Mei 1897.
Algemeene kennisgeving.

Heden overleed, na eene ziekte van twee dagen, SIJTZE S.NIJDAM, in den ouderdom van ruim 68 jaren.
Akkrum, 12 Juni 1897.

DE FAMILIE.

Heden verblijdde ons de Heere door de voor spoedige geboorte van een welgeschapen Zoon.

H.NIJDAM
A.NIJDAM-ANEMA,

Haastrecht, 8 Oct. 1897.

Oldeboorn, 3 Juni 1898. Heden werd ons een Zoon geboren

P.W.NIJDAM
E.T.KUIPER.

Heden overleed, in den ouderdom van 81 jaren, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder HILTJE VAN DER VLIET, Weduwe van ROELOF NIJDAM.

Leeuwarden, 2 April 1908.

Uit aller naam,
G.NIJDAM Rzn.

Algemeene kennisgeving.

Zoo de Heere wil, hopen onze geliefde Oom en Tante

IJ. B. NIJDAM en
T. A. SCHURINGA

te Cubaard den 27 sten April e.k. hunne 45-jarige echtvereeniging te gedenken.
Lollum, April 1898

O. BRUNE
G. BRUNE-NIJDAM EN KINDEREN.

OLDEBOORN. Ondergeteekenden brengen hunnen hartelijken dank toe aan allen, die blijken van belangstelling hebben betoond bij hunne 25-jarige echtvereeniging, den 16 Mei 1898.

SIJBREN W. NIJDAM
ANNA J. BOTTEMA
Mede uit naam der Kinderen.

Getrouwd:

T.P.NIJDAM en
G.G.SIENEMA,

die mede namens hunnen wederzijdsche Familie, hun hartelijken dank betuigen voor de vele blijken van belangstelling, vóór en bij hun huwelijk ondervonden.

Grouw, 18 Mei 1898.

Veertigjarige echtvereeniging van

JAN JOCHEMS NIJDAM
en ATJE DE VRIES.

Broek onder Akkerwoude, 26 Mei 1898.

Uit aller naam,
L.J.KAS.

Algemeene kennisgeving.

Heden overleed ons innig geliefd dochttertje WIETSKE, in den ouderdom van één jaar en ruim vijf maanden

G.K.JANSMA,
M.G.NIJDAM

Joure, 11 Augustus 1898

Algemeene kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER G.NIJDAM-SINNEMA.
Grouw, 1 Februari 1899.

Op Zondag 7 Mei a.s. hopen onze Ouders
WIJBE JOH. NIJDAM en
JOHANTJE JAC. HOITSMA
hunne 25-jarige echtvereeniging te gedenken.
Cornjum, Mei 1899.

Hunne kinderen.

25-jarige echtvereeniging van

K. P. NIJDAM en
A. O. VEENBAAS.

Akkrum, 8 Mei 1899.

50-JARIGE ECHTVEREENIGING VAN

A. P. NIJDAM en
T. R. ALGERA

Waaxens (Hennaarderadeel), 8 Mei 1899.

P. VAN DIJK
J. VAN DIJK
F. HILARIDES.
A. VAN DIJK
IJ. VAN DIJK.

Moesten we den 28 September j.l. onzen geliefden Vader BINDERT K. NIJDAM, oud 74 jaren, ons door den dood zien entvallen, heden middag nam de Heere van ons weg onze geliefde Moeder

ANTJE DROOGSMA

in den ouderdom van bijna 78 jaren.
Cubaard, 19 October 1899.

Hunne liefh. Dochter en Behuwdzoon,

VB. van der ZEE-NIJDAM
J.A. Van der ZEE.

Onze hartelijken dank betuigen wij bij deze aan onzen waarden Oom, IJDE K. NIJDAM te Lollum, voor de ondersteuning onzen geliefde Ouders in den laatsten tijd verleend.

Geboren:

SIEBERGJE

Dochter van WILLEM T. VLEER en KLAARTJE JONGSMA.

Grouw, 4 October 1899

Algemeene kennisgeving.

INHOUDSOPGAVE: Waardoor gedreven, door T. Nijdam - De Wynia's, door H.L. Kruimel - Brief uit Canada, door Mrs. Hartstra-Jansma - De Kerstpuzzle, door C. van der Schoot Azn. - Het grootste genealogische archief ter wereld - Enige opmerkingen over de boerenaard van ons geslacht, door H. Nijdam Ezn. - Uitzonderlijke namen - Familienieuws - Een nieuw geslacht Nijdam of een vergissing? - Het ontstaan van ons land, door H. Mink - Uit de pers in de 18e eeuw - Onze voornamen - Economische revolutie - Sathé de Lear te Flansum, door W. Tsj. Vleer - Uit de Oude Doos.